

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΤΟΥ κ. ΠΑΝΑΪΤ ΙΣΤΡΑΤΙ



# Η ΤΑΒΕΡΝΑ ΤΟΥ ΚΥΡ' ΛΕΩΝΙΔΑ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Ενώ μάθαινα να πλένω το πιάνο, υποβαλλόμενον κάθε τόσο στη δοκιμασία της μνήσώς μου από περιεχόμενο διακοσιών φρασιών κραισίω, κοινιά, ποιτών κι' ακόμα λαδιού και ξυδιού κι' στη γνωριμία μου με τόν ύπόγειο λαβύρινθο της «χρυσίμας», άρχισε να έξιμοικισθώ με τις δωδεκάδες τών ποιότητων τών κραισίω και τών οίνωνενυματωδών ποτών για να τ' γνωρίζω άργότερα από τ' όσωνά τ' όντας.

Δέ θα ξεχάσω ποτέ τη σκληρότητα του ταμπή που μ' έσπρωχνε σ' όλο το πατέβασμα τών ογδώντα ύγρων και κοκατωταγμένον πικλοκαπιών του μικρού ύπογειου και της άπρωαντης «χρυσίμας» ενώ εγώ ψαχούλευα νόθα υσον με τα χέρια μου από στραβάς, με τόν φόβο σε κάθε στιγμή να σπάσω τόν κεφάλι μου. Και κάθε φορά που θα δώνα γκαρσόνι με ποδιά θα θυμηθώ τόν άπάνθρωπο τρόπο αυτού του άνημερου προϊσταμένου σου νόμιζε ότι με μαθαίνει κάτι όταν, σπρωχόμενος με ανάμεσα στα βορέλια, μέσα σ' ένα σκοτάδι απόλυτο, ψιθύριζε μέσ' από τ' άδόντια του:

— Τα νούμερα ένα, πέντε, δύο, δεκατέσσερα, καινούρια: καινούρια κραισίω. Τα νούμερα... μέσ' και δέινα: κραισίω ενός χρόνου, δύο, έφ' ότε, ένα είκοσι χρόνων... Έδώ είναι τ' άσπ' α κραισίω, εδώ τ' άκόκκινα, πού κέρα τ' άμασάκια.

Στην άποθήκη τών ποιωτών έξεκαλοουθούσε τόν ίδιο τόνο:

— Κερσία, μέντα, ρουμί, κοινιά: συνηθισμένο, κοινιά πρώτης ποιότητος, μαστίχα, μαστίχα της Κίου, κλπ. 'Απ' δώ πρέπει να τρηθείς μονάχα ταν σου λέω εγώ, μα όταν σου κλειώ τόν ματι σου πρέπει να τραβάς.— Έδώ, τ' άπαλιά κοινιά, κεί τ' άκαινούργια... Δυστυχία σου αν τ' άπερδέσεις. Και όταν σε στέλω μέσα στην «χρυσίμα» ή στην άποθήκη πρέπει να γυρίεις σε κερσίω.

Μά τ' άμαρτύριο αυτό του μαθητευομένου ταβερναρόπουλου έβγα περιγράφω κοιμιά άλλη φορά τ' άμαρτύρια τών μικρών τεχνιτών, αυτή ή τρομοκρατία ή έξαγορασμένη με χαστούκια και με δαγωνα, μπορεί τωσ' να βοήθει μιά διακολογία μέσ' τόν μυαλό, μέσ' στο ήλιθιο μυαλό τών άδίκων ανθρώπων: «Τό παιδί τ' άμαρτύριό δ' αυτό ως ποσ' να μάθει ή δουλειά του», έτσι λένε.

Πού διακολογία ώστόσο μπορεί νάχη ένα μαρτύριο π' ό τ' άπαλλάτουν όχι για τίποτε άλλο παρά για να βασιλεύουν ένα παιδί που τρεκλίζει από τή νύκτα κι' από τήν κούραση...

Μέσα στη σασρία της δουλειάς, όσο έπρεπε άχθω τόν νοσ' μου στις στίβες με τίς κατασφάλλες, τ' άτηγάκια, τ' άπιάντα, τ' άμαγαρίω, τ' άκουτάλια, τ' άπρωούνια, ή κούραση και ό ύπνος νιόντουσαν από τόν θέρουβο κι' από τή γοηγοράδα που έβγαζε για να τούς ικανοποιήσω δλους, αν δέν ήθελα να τις ρωτά άπ' τ' άφεντιμό, άπ' τόν ταμπή, ή άπ' τόν τεράλλο μάργωμα Τζανέττο που είταν ένοικιος σε κάθε στιγμή να μάς πατάξει ένα πιάνο στο κεφάλι. Μα μόλις άρχιζε ή ήσυχία, είτε τ' άπομειόημερο, είτε τόν βοάδω, άρχιζε τ' άνε-

λετήμονο μαρτύριο του ύπνου στα πόδια, εκατομμύρια βελόνες γέμιζαν τις άρτηρίες μου, ενώ τ' άσπ'μα, βαρύ σ' ά μολίβι, είταν έτοιμο να σαριαστεί κάτω. Τ' άφεντινά μας μπροστ' όντας τότε να πάνε να ξεπλωθούν κόνερον, ή να κάτσουν σε κοιμιά καρέκλα. Έμεις όμως δέ μπορούσαμε να τόν κοινησομε. Έμεις είμαστε από άδικο, από έβλο, από πέτρα.

«Όρθισι σάν Ι, είχαμε τ' άμτια μας και τ' άυτιά μας τεντωμένα προς τόν ταμπή— που διαρκώς γύρινε άρρωμή— και στεύς δυό τρεις μεθυσόμενος που μπορούσαν ν' άναστατάσουν τόν μαγαζι για τόν τίπονα. Άνοτυχία σε κίνων από μ' άς πεύ θάκλεινε τ' άβλέφαρά του τ' άρασιά άπ' τόν ύπνο. Ένα χτύπημα στη μύτη με τόν δάχτυλο— κτηνώδες σάν ήλεκτρική εκκένωση— ξεπνοούσε μ' άναπηδήματα τόν γκαρσόνι που τόν είχε πάρει, μέσα στα γέλια τών άσπλαχνων μεθυσών. Είταν ή πιο άθώα φάρασα του «Μανάντ» όσως οι σύντροφοί μου άποκαλούσαν τόν ταμπή. Έτσι, κι' αν τ' άσπειο αυτό έκανε πολλές φορές τή μύτη μας να ματώνη.

Συχνά, ενώ μ' άς έπαυον ό ύπνος, ό άθλιος έπαφελείτο της θέσεώς μας και μ' άς τοποθετούσε μέσα σ' άδωνή δάχτυλά μας ένα κοιμιά χαρτί, στο όποιο έβραζε φωνιά άδιαφορήτως για τ' άδυνατά έγκαμίματα που μάς προξενούσε. Άλλοτε, βλεπόντας μας να λυγίζουμε τ' άπόδια μας έτοιμοι να σαριασομε κάτω, βοηθούσε κι' αυτός χτυπώντας μας έξωφρα πίσω από τ' άγόνατα. Ένογείται, ότι πέφταμε με τόν πώτο. Μ' άς άδειαζε άκόμο τόν σιρόνι μέσ' στο πρόσωπο ή μ' άς έριχνε στο σβέρκο σκόνη που μ' άς έφερες φαγούρα ή όποια μ' άς έκανε να γόδονομε τόν δέρμα μας επί ώρες.

Όλες αυτές οι βαρβαρότητες που μ' άς τούκιζαν τ' άνεύρα, διασκέδαζαν τόν «Μανάντ» και τούς γόηδες του. Ό Κύρ Λεωνίδας δέν έβλεπε τίπονα ή έκλεινε τ' άμτια του. Κι' αν συνέβαινε να διαμαρτυρηθ' άνεως με ή ν' άρχιση τ' ά κλάμματα, τότε είταν που είταν: ασιχτίς βλαστήμιες, χαστούκια, κλωτσιές, άγγαρετίες χωρίς λόγο έπρεταν άπάνω μας σάν τόν χαλχότι. Τέτις ό «Μανάντ» άνοκάληπτε έξωφρα ότι έτριψε να σκονοπιεί ή «χρυσίμα», ή αούλ κι' οι άπεθ' ήρες, να καθαριστούν τ' άποκαωρητήρια, να πλωθούν τ' ά τζόμα κι'.

Αυτή είταν η «Άντικοιμή της Έργασίας»(\*) της. Έξαναλήσαμε τήν παιδική μας ήλιτία ύπερητώνως άνωθώπων έκθετους στα γέλινα κι' άμπελ' ήδες. Τρεκλιζαμε από τόν περσι ως τ' άμωσάνυχτα, με χαστούκια μ' άς ξεκλιούσαν, με χαστούκια μ' άς έστελγαν για να κοιμηθούμε. Ύψιχρον και Κερσιανές και γιορτές κι' ό κόσμος γιόρταζε, γιενούσε έξω κι' έρχόταν στο μαγαζι μας για να γλενησοι με τούς βιολιτζήδες. Ύψιχρε ή γή με τόν ήλιο, με τ' άποσίμα, τ' ά δάση, μ' ένα σπορ χαρτί: έμεις όμως δέν ύπνοχαμε για κανένα τίποτα δέν ύπνοχαμε για μ' άς. Είμαστε κάτι σάν τόν ποτήρι που χρησιμοποιεί για να πίνων,



(\*) Ρομανικό παρόμοιο.

ή σαν το ηρώδι. Ποιός δίνει προσοχή σ' αυτά τὰ πράγματα ; ποιός φωνάζει τί απόγειαν, αφού τὰ χρησιμοποιήσει ; ποιό μάτι έχει καιρό να προσέξει ένα γρασόνι σε ταβέρνα ; Και όμως...

\*\*\*

'Από τις πρώτες μέρες—τότε που έπλενα ακόμη τὰ πιάτα μερως στη γούρνα—βιωμερός μέχρις άηθίας βρέθηκε ένας νεροκουβαλίτης, «σακαξής» όπως τόν έλεγαν, ένας κουρευλιάρης, που με προσέξε καθώς έβινα τόν «καχτικό» του δυο φορές τήν ημέρα.

— Μπα, μου ειπε καρφώνοντας τόν βλέμμα του άπάνω μου. «καινούργιος» είσαι ;

Και τόν βλέμμα του πήγαινε κατ' εύθειαν στην καρδιά μου, χωρίς να ξεφορτώ για τί. 'Από τότε στενοχωριόμουν μολίς τόν έβλεπα να φεύγει και χαϊρόμουν όταν ξαναρχόταν. Πόσο θάθελα να τόν γεμίσει έγω τόν μικρό του ποτήρι, μά αυτό μου ήταν άπαγορευμένο.

Τόν έλεγαν σοβαρώτατα «Μός Καζατούρα» που θά πη πάνω κάτω «άφανιστής», παρατσούκλι έλάχεια ταριαστό σ' ένα άνθρωπο τίμιο, πρόθυμο, εύγενικό που μιλούσε λίγο και είξερε ένα σωρό πράγματα. 'Ωστόσο τόν σεβόntonουσα με τόν παραπάνω, μά από συμπέρον. 'Ας ας ας συμπέρον. 'Ο μάρομα Τζανέττος κι' ό κώρ Λεωνίδα τόν θεωρούσαν για γουρικό κι' έλεγαν γι' αυτόν πως είχαν ό «μουσταρής με τόν χρυσό χέρι» που «έκανε τόν καλύτερο σερφέ».

Σερφές είνε ή πρώτη πεντάρα που όρίζει ένας πελάτης στό μαγάκι τόν πρωτό με τόν άνοιγμα του μαγαζιού, είν' ένα τρομερό άνατολιτικό έθιμο. 'Απ' αυτό τόν σεφέ έξαρχάται ή εισπραξη όλης τής ημέρας. 'Αν ό πελάτης είνε γουρικός, όλα πάν καλά, άν όχι ή μέρα πάει κατά διαβόλου.

Και ό ταβερνιάρης πέρονει τή γούρικη πεντάρα, τήν τρώβει άπάνω στό γέννα του, γεμίσει δυο ποτήρια και τζουγκρίζει με τόν «γουρλή» πελάτη.

— Τύχη γιά όλο τόν κόσμο! λένα κι' οι δυο.

'Ο Μός Καζατούρα, φθάνοντας τόν πρωτό πρώτος, είχαν σίγουρος πως αυτός θάκανε σερφέ μά δέν έδινε καμιά προσοχή σ' αυτόν. Σοβαρός, σχεδόν επίσημος, σχεδόν γελάτος μέσα στό μπαλλομένο ρούχα και με τόν καρφώκο κάτ' άπό τόν μπράτσο, φωνάζει στην αρχή άν αυτός είναι ό πρώτος πελάτης και σε καταφωτική άπάντηση, πετούσε μά όρη ή τήν πεντάρα του σεφέ.

Τόν άγαπούσα γιατί είχαν πάντα μελαγχολικός : είχαν άλλοτε χωριός, μά μά μερα τόν χτύπησε μία άγέλαδα με τόν κέρατό της, τού έχωσε μέσα τή μήτη όλόκληρη κι' άλλοίμως τόν τόνο τής φωνής του που είχε γίνει θρηνη και κίπος λυπημένη. Γι' αυτό μιλούσε όσο μπορούσε λιγώτερο. Στεκόταν πάντα έπιφυλακτικός, πάντα έτοιμος να παραμερίσει στό πέραςμα άπειουδήποτε, γλυττούσε σάν Ισκιος μέσ' άπ' τις καρέες των γλεντιέδων, για τούς όποιους δέν είχαν παρά ένα σ ακα τ ζ η ς. Κι' ωστόσο ειχε όκουσει πρόσωπα σοβαρά άν βεβαιώνουν ότι ειχε άλλοτε χτήματα και ότι είχαν μάλινα δημαρχος στό χωριό του. Αυτό τάχα τόν παρελθόν του να θυμόταν, τήν ευτυχία του Ισως, κάθε φορά που έλεγες «δλα τέλειασαν», φράση που τήν επαναλάμβανε τακτικά ;

Μά έκαινο που μου ειχε κάνει προπάντων βαθειά έντύπωση, ήταν ή άγάπη του σ ακα τ ζ η ς ή αυτοί για τόν ζώο του, μά φτωχή γερασμένη φοράδα, με μάτια έντελώς κλεισμένα άπό τόν καπρόκνη. (Πάντοτε ήθελα να μαχαιρώσω τούς βάρβιους άμαξάδες τής Μπαράϊλος που κακομεταχειρίζοντουσαν τά ζώα τους και να τήν εφρηβικήν μου ήλικια, εύχαριστας θά γινόμουν χωροφύλακας μόνο και μόνο γιά νά τήν δυναμική να στέλνω στη φυλακή όλους άκείνους—και εινε πολυάριθμοί—που χτυπούσαν τ' άλογά τους ή που τά λημονούσαν όρθά μπρός στις ταβέρνες).

— Είπε κι' αυτή ένα έρωτικό σάν και μένα, μου έλεγε ό σακαξής για τί φοράδα του. Αύτή ειχε ακόμη στραβή. Τήν άγόρασα είκοσι φράγκα. Δέν άξίζει περισσότερα. Μά άγαπιόμαστε, ή φοράδα μου κι' εγώ...

Κι' αυτό φανόταν. Δέν άνάβαινε ποτέ στό άμάξι του παρά όταν είχαν άδειο και μονάχα όταν είχαν πολύ βασιστός. 'Οδηγούσε τή φοράδα του άπό τόν χαϊνάρι, περπατώντας. Κάθε φορά που σταματούσε ειτε για να γεμίσει ή ν' άδειάσει τόν βαρέλι του, ειτε για να πη τόν ποτήρι του, δέν έξεχνούσε ποτέ να τής περιόσσει τόν στομά τόν σάκι με τή βρωμή, να τή σκεπασί, να τής τρώψη τά μάτια και να τήν τραβήξει άπ' τ' αυτό πράγμα που εύχαριστούσε τόν ζώο. 'Εκείνη χαρόμηνε, εύτυχισμένη που τήν χόιδιαν στο γεμάματά της, αφού ειχε μαρτυρήσει στό ναϊάτα της, δάγκανε έλαφρά τόν άφέντη της σ' ακύλλος, ακούπιζε τά μάτια της στους όμιους της και τόν άνατίζουσε επί όρα με τόν

φορικό της βλέμμα. Κάποιες, όταν άργούσε έκείνος να γυρίσει, χωριέτιζε άνήσυχα

— 'Ερχομαι !... Νά με ! τής άπαντούσε τρυφερά ό Μός Καζατούρα.

Εύτυχισμένη φοράδα του σακαξή. Ποιά έπρεπε να εινε ή άγάπη της για τόν άφέντη, αυτή μονάχα θά μπορούσε να μάς τόν πη, αυτή που θά σκεπτόταν σίγουρα τούς εύγενείς όμορφίλους της που καθάλλικεύαν ό χαιντούοι για τούς όποιους μιλάει αυτό τόν δημοτικό τραγούδι :

— Καλό μου άλογο γαροή λαχανισμένο μονάσασινεις ; μή τόν κορμί μου σοβ είν' βαρύ ;

— 'Όχι, έού δέ με βαρύνεις ; μ' αυτά που κάνεις όλοένα ; στό δρόμο μας δέν εινε χάνι που μπρός του να μή σταματῆς ; !

Με τις κρυάδες τρώς και πίνεις ; κ' εγώ τά χέμαί μου δαγκώω !

Παίζεις μ' αυτές και τις χαιδέεις ; ένώ είν' εγώ δετό στό φράξι !

(Άκούουθαι)

### ΑΙ ΝΕΑΙ ΠΡΟΒΟΔΙ

### Ο ΑΣΥΡΜΑΤΟΣ... ΕΥΠΗΝΗΤΗΡΙ !

Τελευταίως άρχισαν να καταβάλλονται προσπάθειες για να χρησιμοποιηθί τόν ασύρματο τηλεφώνον για ένα έντελώς πρωτότυπο σκοπό.

Τόν Ξυπνητήρι με τόν απότομο κωδωνισμό του, λένε οι ειδικοί προκαλεί μεγάλη αντίδραση στους νευρικούς, τούς κάνει να παθαίνοσιν άπό φοβερή ήμικρανία και να χτυπά δυνατά ή καρδιά τους.

Τι άραία, όμως, που θά ήταν άν τήν ώρα που θά ήθελε να Ξυπνήσει κανείς άκουσι μία γλυκεία μουσική, που θ' άρχιζε σιγά - σιγά και όπο πρίγανε να έδου άπάνω !

Τόν Ξυπνητήρι του ανθρώπου θά ήταν τότε όλο γλυκί κι' εύχρηστίστοι και ή κ' ή διάθεση θά διατηρείτο όλην τήν ημέρα.

Ένα γαλλικό λοιπόν περιοδικό που άσכולείται με τή ραδιοφωνία, βρήκε τόν μέσον τής μισσηχρη ; ένός μουσικιστάτου Ξυπνητηριού, κοινοί μάλι-τα, για όλον τόν κόμο.

Τόν περιοδικό αυτό προρίνει άπλούστατα να χρησιμοποιηθί ως Ξυπνητήρι τόν ασύρματο τηλεφώνον, τόν περιόχημο «ρεδιό».

'Από τίς 6 ζως τις 7 τόν πρωτό, λέγει, μία άρχήστρα ήμικρανία να παίζη στόν νευρικό ραδιοφωνικό σταθμό ένα κομμάτι έπίτηδες συντεθειμένο γι' αυτή τήν περίσταση, τόν ζποιον θά άρχισει σιγά και όσο προχωρεί θά δυναμώη.

'Εκείνοι που έχουν μηχανήμα ραδιο τόν στίσι τους θ' άνοιγουν άπλόυστα, άπό τόν βράδυ τόν πρωτό θά Ξυπνον ύπέρωρα με μίαν ώρτια μουσική.

'Η ιδέα του Γαλλικού περιοδικού έθεωρήθη πολύ πρωτότυπη και δέν εινε άπίθανο να εφρημωθί πολύ γρήγορα.

Θ

### Ο ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΜΠΟΕΜ

Στις 21 Φεβρουαρίου τόν βράδυ στη μεγάλη αίθουσα τής «Εύξ» (κάτωθεν του Θεάτρου «'Αλάμπρα» δίδεται ό προαναγγελλείος χορός τής Καλλιτεχνικής και Λογιστικής συντροφιάς ; των «Μποέμ», ύπέρ των άπόρων διανοουμένων. Είναι άξιοι παντός έπαινού οι άναλαβόντες τήν πρωτοβουλία τής διοργάνωσης μίας τόσοσιν φιλανθρωπικής έπιπέριδος. 'Η τάξις των άπόρων διανοουμένων, όποιοι πράγματι άναξέσπαθον, πρέπει να τήν τής ύποτιρήσεως τής Κοινωνίας και αυτού άκούχου του Κράτους, ειναί δέ καθόνον όλων να συνδράμοσιν τήν έν λόγω έπιπέριδα προς άνακούφιση των δυστυχών αυτών ύπόφρων, δίδοντας έτσι πρώοι τόν πρίσ άδειγμα μίας μονωκατέρας ένισχσσω ; και ύποτιρήσεως τήν άτόρων διανοουμένων.

✱

### ΤΟ "ΜΠΟΥΚΕΤΟ,, ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ

'Ο συνεργάτης μας κ. Θεοφάνης Γκούμας άνεχώρησε δι' Αίγυπτον. Παρακαλοϋμεν τούς έκεί φίλους του «Μπουκέτου» όπως τόν ένισχσσουν εις τήν άποστολήν του.